

P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Sušnik"
Na gradu 1
62390-Ravne na Koroškem

SLOVENSKI VESTNIK, Tavrlova ul. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-DZS, P.P. 171, 61000 Ljubljana

**CELOVEC
TOREK
30. JAN.
1990**

Letnik XLV.
Štev. 8 (2523)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10
P. b. b.

Proslavljanje 10. oktobra: Haider povabil na razgovor

Deželni glavar dr. Jörg Haider je obe osrednji organizaciji koroških Slovencev povabil na razgovor o proslavljanju 10. oktobra 1990 oz. 70. obletnice plebiscita. Kot je za Slovenski vestnik izjavil tajnik ZSO dr. Marjan Sturm, se bodo njeni zastopniki razgovora sicer udeležili, poudaril pa je, da je Zveza slovenskih organizacij že objavila jasno stališče, v katerem je rečeno, da 70. obletnica plebiscita ne daje nikakršnega razloga za proslavljanje, marveč da naj bi bil 10. oktober 1990 „dan razmišljanja“.

Wieser: želja po sodelovanju s strankami v Sloveniji

Na javnem shodu Demosa, združene opozicije Slovenije, v petek zvečer v Kranju, za katerega je bilo zelo veliko zanimanja, je bil med gosti tudi Feliks Wieser, predsednik ZSO. V svojem govoru se je najprej zahvalil krajski opoziciji za povabilo na njeno prvo širšo javno predstavitev.

„Proces demokratizacije v Sloveniji koroški Slovenci pozdravljamo. Kot ZSO želimo z vsemi strankami v Sloveniji čim bolj sodelovati“, je dejal Feliks Wieser in ob tem predlagal, naj ima vsaka stranka dobro razčiščen odnos do Slovencev v zamejstvu. Kot je dejal, imajo koroški Slovenci željo, da bi se njihov glas slišal tudi v slovenskem parlamentu.

Kar zadeva oceno slovenske politične pomladi v tujini, je po njegovem mnenju pomembno tudi to, kako bo Slovenija ravnala z manjšinami v svoji deželi. Ob tem je opozoril še na to, naj si ne delamo utvar, da je gibanje za suvereno Slovenijo vsem našim sosedom najbolj po volji. Kot je dejal, v Avstriji nekateri že opozarjajo na nevarnost suverene Slovenije zaradi njenih „apetitiv“ po zamejstvu.

L. S.

Uspel ples

Ples maturantov slovenske gimnazije je tudi tokrat uspel. Ansambel Šok je poskrbel za dobro razpoloženje, dijaki sami pa so bili zelo kreativni: za začetek so pripravili otvoritveni ples, prav tako pa so sami poskrbeli za vmesne vloške: naštudirali so lambada-ples (učitelj: Gregej Kristof), fantje maturantje pa so predstavili še „deviški ples“. Jasno, da je bilo vzdušje odlično.

Zaradi dvojezičnih spričeval spet do ustavnega sodišča?

Le nekaj tednov po odločbi ustavnega sodišča v zvezi z manjšinskošolsko zakonodajo na Koroškem v prid manjšini je koroški Deželni šolski svet storil ukrep, ki očitno nasprotuje vsebini in duhu odločbe ter je usmerjen proti pravicam slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Kot smo že poročali, je s pismom dne 17. januarja okrajnim šolskim svetom Celovec-dežela, Celovec-mesto, Beljak-dežela, Beljak-mesto, Šmohor ter

Velikovec odredil, da je izstavljanje dvojezičnih spričeval za učence, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku, nedopustno.

Deželni šolski svet se pri tem sklicuje na pismo ministrice za pouk Hawličkove, ki pa po drugi strani v pismu ravnatelju Kukovici poudarja, da vprašanje dvojezičnih spričeval sodi edinole v pristojnost Deželnega šolskega sveta. To pomeni, da ob njegovem naklonjenem stališču ne bi bilo ovir za izstavitve

dvojezičnih spričeval za otroke na dvojezičnih šolah na južnem Koroškem ter v mestih Beljak in Celovec.

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je včeraj v posebni tiskovni izjavi Deželni šolski svet pozval, da razveljavi oz. umakne službeno navodilo z dne 17. januarja 1990 in tako na nebirokratski način omogoči izstavitve dvojezičnih spričeval učencem, katerih starši to želijo.

Marjan Sturm pri tem tudi poudarja, da bi tako dejanje

tudi odgovarjalo duhu 7. člena Avstrijske državne pogodbe. „Deželni šolski svet bi se s tem tudi izognil očitku, da je s svojim navodilom spet prisilil člane slovenske narodnostne skupnosti, da si svoje pravice zagotovijo samo preko ustavnega sodišča“, je dejal tajnik ZSO.

Staršem pa Sturm priporoča, naj vztrajajo pri zahtevi za dvojezična spričevala že ob šolskem polletju. Zahtevo oddajte pismeno učitelju vašega otroka!

PREBERITE

- 2 Martin Kušej nov predsednik KSŠŠ/ Gradec
- 3 Odpor proti vojaškim železnim preprekam na južnem Koroškem
- 4 Heute im Slovenski vestnik
- 5 Ciril Zlobec: „Nakazana je pot...“
- 6 Vestnikova križanka
- 7 Televizijski in radijski spored in objavi
- 8 Šah: slovenski ekipi izpadli iz pokala – SV vsepovsod – Graški sejem nosilec trgovanja med Vzhodom in Zahodom

Na pogovoru s predstavniki ZSO sta predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov Peter Waldhauser (desno) in tajnik Bernard Sadovnik (levo) predstavila načrte KSOO za naslednjo mandatno dobo. S strani ZSO sta jima predsednik Feliks Wieser in tajnik Marjan Sturm zagotovila finančno in politično podporo, saj ZSO klub ocenjuje kot pomemben dejavnik slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Slika: Mohar

Občinski odborniki pomemben dejavnik

Minuli petek sta predsednik in tajnik Kluba slovenskih občinskih odbornikov (KSOO) Peter Waldhauser in Bernard Sadovnik ZSO uradno predstavila delovni načrt kluba za prihodno mandatno dobo, še prav posebej z vidika naslednjih občinskih volitev. V ospredju delovanja KSOO bo izobraževanje občinskih odbornikov, večja prisotnost v občinah ter priprave na občinske volitve.

Predsednik in tajnik ZSO Wieser in Sturm sta poudarila, da KSOO opravlja poleg kulturnih in drugih dejavnosti pomembno dejavnost na terenu, da pa bo potrebno, da vodi odprto politiko, ki bo sprejemljiva in bo nudila možnost sodelovanja vsem

političnim strukturam znotraj slovenske narodne skupnosti.

Predsednik Waldhauser je poudaril, da bo KSOO tudi v bodoče vodil politiko združevanja ljudi in volilcev na najširši politični platformi. Poudaril je, da od osrednjih organizacij zahteva, da se razčistijo vsa sporna vprašanja, kajti trenutna situacija škodi vsem. KSOO bo zavzel stališče do šolstva (skupno ali ločeno), želi pa tudi sodelovati pri razreševanju vprašanja šole v Celovcu. Na pogovoru z Zvezo slovenskih organizacij je tekla razprava tudi o tem, kako naj bi KSOO sodeloval v Koordinacijskem odboru koroških Slovencev, predstavnik ZSO pa sta klubu zagotovila tudi finančno pomoč za redno delovanje.

KOMENTAR

POTREBA PO VEČ
KOT ENI ŠOLI!

dr. JOŽE MESSNER

Razsodba ustavnega sodišča iz decembra 1989 o vprašanju javne dvojezične ljudske šole v Celovcu je široko odmevala ne samo v koroški in avstrijski, temveč tudi v mednarodni javnosti. Domala ves avstrijski tisk je brez pridržka pozitivno ocenil ugotovitev sodišča o potrebi po dvojezičnem pouku tudi v glavnem mestu dežele. Koroško časopisje pa je odločitev sprejelo bolj diferencirano.

Vrsto groženj – od ugotavljanja manjšine preko omejitve prostorske veljavnosti manjšinskošolskega zakona, do zahteve po uvedbi „zrelostnega izpita“ iz slovenščine za vse otroke, ki so prijavljeni k dvojezičnemu pouku – pa je bilo slišati tudi s strani deželne glavarja Haiderja.

Iz cele vrste naravnost živčnih Haiderjevih reakcij še posebej izstopa njegov napad na Zvezo slovenskih organizacij ter njegova grožnja, da „bo prostora samo za eno šolo“. Kljub dejstvu, katerega se zaveda tudi on, da potreba po dvojezičnem pouku v Celovcu daleč presega število otrok, ki že obiskujejo privatno šolo Mohorjeve družbe, se dela zaskrbljenega za usodo prav te privatne šole „krščanskih Slovencev“, ki da bo propadla, ker se je ZSO obrnila na ustavno sodišče.

Že od vsega začetka je bilo jasno, da bo Haider poskusil zabiti klin ne le med obe slovenski osrednji organizaciji, temveč predvsem med celovške starše in otroke, ki si želijo v prvi vrsti nemoten in kvaliteten dvojezični pouk.

Medtem pa je Skupnost staršev za dvojezično ljudsko šolo že storila prve korake na poti do ustanovitve javne dvojezične ljudske šole na vadnici Pedagoške akademije.

Hkrati se je Skupnost staršev povezala z združenjem staršev in ravnateljico na Mohorjevi šoli. Starši se zavzemajo za medsebojno sodelovanje in so proti vsem poskusom izigravanja ene skupine staršev proti drugi. Kot vse kaže, se je tudi Mohorjeva družba odločila za to, da njena šola ohrani privatni status z „razširjeno pravico javnosti“. Njen obstoj torej

(Dalje na 6. strani)

Hural! Naše „CAJ- TENGE“ zdaj izhajajo štirikrat tedensko, torej skoraj kot dnevnik. Dnevno aktualne informacije iz politike, kulture, športa in podjetja v slovenščini zdaj prejema naraščajoče število bralcev. Slovenski časopis v koroški medijski srenji ni več eksot, temveč čedalje bolj

KOMENTAR

IGORJA
SCHELLANDRA

ENA ORGANIZACIJA, EN LIST, ENA LINIJA...?

spoštovan javnoobveščevalni dejavnik, hkrati pa je odločilni nosilec NAŠE politike. Kako je to postalo mogoče? Naš poslanec Karel je uresničil svojo poslednjo politično vizijo: na zborovanju vseh koroških Slovencev smo se – kajpada s pomočjo NAŠEGA članstva, NAŠE KEL in NAŠE Cerkve – končno potrdili kot najmočnejši in odločujoči politični dejavnik. Uveljavili smo NAŠO novo linijo, NAŠE vodstvo, NAŠE finančne potrebe, NAŠ skupni list in NAŠEGA glavnega urednika. Zdaj velja NAŠA linija, in nihče med Slovenci nas ne sme in tudi ne more več kritizirati...

Take vizije „nt“-jevskih in NSKS-ovskih NAŠISTOV glede skupnega slovenskega lista so skrajno vprašljive in v svoji orientaciji po monopolizaciji tako politike kakor

tudi poročanja dokaj zastarele, lahko bi danes celo dejali: 'boljševistično' avtoritarne. Ena organizacija, eno vodstvo, en list, ena linija – tako načelo ni več obveljalo niti v Vzhodni Nemčiji, kjer si je ena stranka desetletja dolgo lastila pravico do edino osrečujoče linije in oblasti. Povsod v vzhodni Evropi in tudi v Jugoslaviji smo soočeni z uveljavljanjem političnega in tudi medijskega pluralizma. Slovenci na Koroškem ga v malem – kajpada ne vedno vzglednem – okviru poznamo že nekaj desetletij.

Glede na politični razvoj preteklih let in zlasti v šolskem vprašanju se je obstoj dveh političnih taborov izkazal celo kot nujen, in tudi zdaj ob (so)delovanju obeh organizacij v sodelovanju so razlikujoča se politična izho-

dišča za nadaljnji razvoj koristna in osvežujoča.

Razprava o osnovanju novega skupnega slovenskega časopisa, ali, če tako hočete, o združitvi „nt“ in Slovenskega vestnika do zdaj ni prinesla nič novega in oprijemljivega, saj se ni dvignila preko običajno kontroverznega in neobveznega

disputa. V KSSŠ/D so bile nakazane vsaj osnove in sodobnemu razvoju ustrezne smernice: časopis mora proči od narodnostnega in političnega etnocentrizma; pod geslom demokratizacije ne sme izmejevati drugih političnih gledanj in interesnih skupin: ozko strankarskopolično gledanje onemogoča medijsko relevantne koncepte, nagovarjati ne sme samo zavedni del manjšine in „našiste“, temveč tudi narodnostno obrobje, naroda soseda in zavezniški demokratični tabor. Vendar to niso bile vizije predstavnika „nt“. So pa to smernice Slovenskega vestnika, katerim skuša kolikor je mogoče ustrezati že danes in s katerimi je pripravljen na smiselno in perspektivno preobrazbo slovenskih medijskih razmer na Koroškem v bližnji prihodnosti.

Martin Kušej
predsednik
KSSŠ/Gradec

Na občnem zboru Kluba slovenskih študentk in študentov v Gradcu je bil pretekli četrtek za novega predsednika izvojen Martin Kušej. Miro Polzer kot predsednik starega odbora je podal poročilo o dejavnosti kluba v preteklem obdobju. S strani ZSO se je občnega zbora slovenskih študentk in študentov v Gradcu udeležil tajnik dr. Marjan Sturm. Več o poteku v naslednji številki.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV
VERBAND DER KÄRNTNER PARTISANEN

VABILO

Kot vsako leto, bo Zveza koroških partizanov tudi letos pripravila tradicionalno letno proslavo ob grobu heroja Matije Verdника-Tomaža in ostalih žrtev, ki jih je zverinsko pobil gestapo. Svečanost bo v

nedeljo, 4. februarja 1990, ob 11. uri na pokopališču v Svečah.

Proslave se bodo udeležili tudi gostje iz Slovenije. Mislimo, da ni potrebno posebej pozivati, da se te proslave udeležite. Pripeljite s seboj tudi svoje sorodnike in znance, da bo proslava čim bolj svečana.

Slavnostni govornik bo tajnik ZSO tov. dr. Marjan Sturm. Sodelovali bodo pevci iz Bilčovsa.

Na svidenje na proslavi!
S tovariškimi pozdravi

Janez Wutte-Luc, predsednik ZKP

Izjava KSSŠ/D Dunaj k šolskemu zakonu

KSSŠ/D je bil med tistimi organizacijami in iniciativami, ki so odločno nasprotovale ločitvenemu šolskemu modelu koroškega tristrankarskega sporazuma, ki mu je botroval KHD. Še 8. junija 1988 smo z zadnjo protestno akcijo v parlamentu opozorili javnost na dejstvo, da smo koroški Slovenci proti vsakršnemu ločevanju v šoli, čeprav je poslanec Karel Smolle zgolj iz taktičnopolitičnih vzrokov glasoval za ločevalni zakon. Kljub pomislekom številnih znanstvenikov, pedagogov, učiteljev in širokega solidarnostnega gibanja se je skorajda ves avstrijski parlament uklonil zahtevam koroških deželnih strank in privolil segregacijskemu zakonu. Le-ta bo sred-

njeročno zvišal asimilacijski pritisk predvsem v obrobnih krajih dvojezičnega ozemlja.

KSSŠ/D je zaskrbljen, ker šolsko vprašanje ni več tema v političnem programu osrednjih organizacij, da o avstrijski politiki ne govorimo. Odločno zavračamo mnenje tistih, ki mislijo v okviru ločevalnega zakona samo tu ali tam kaj izboljšati in ki so se v bistvu že spoprijaznili z ločevanjem. Nekateri očitno celo skušajo dokazati pozitivne aspekte ločenih razredov. Zlasti smo zaskrbljeni zaradi ponovnih starih tendenc za morebitno uvedbo 'avtonomnih' ali 'elitnih' slovenskih šol. Take zamisli – pogost argument je bila večja kakovost slovenskega pouka – so

se kot defenzivna strategija pojavljale že v okviru šolske razprave pred uvedbo ločevalnega šolskega zakona. Smo proti getu, ki nam ga vsiljujejo nemškonalne sile in uradna Koroška, in tudi proti getu, ki bi si ga nekateri iz naših vrst radi sami ustvarili.

Celovška univerza in konferenca avstrijskih rektorjev sta podali jasno analizo ter tudi konkretne inovativne predloge v zvezi s šolskim vprašanjem. V tem smislu pozivamo NSKS in ZSO, da svojo šolsko politiko temu ustrezno uskladita. Razumemo, da Smolle in njegovi prijatelji v NSKS ne bodo od danes na jutri priznali, da so zavili na napačno pot, ko so tehtne in znanstveno uteme-

Ustavna pritožba
tudi glede
uradnega jezika?

Odvetnik Sepp Brugger je pretekli ponedeljek predaval o šolski odločitvi ustavnega sodišča v Republikanskem klubu 'Nova Avstrija' na Dunaju. Interpretaciji spoznanja ustavnega sodišča je na vprašanje iz publike dodal, da zunaj Koroške (na primer na Dunaju) ustanovitev dvojezičnih razredov ni mogoča. Spoznanje ustavnega sodišča je pomembno zlasti za Slovence na Koroškem in Štajerskem ter Hrvate na Gradiščanskem, ker so le-ti z državno pogodbo ustavno zaščiteni. Podobne ureditve za druge etnične manjšine ter za pripadnike turškega in jugoslovanskih narodov, ki živijo in delajo v Avstriji, pa so lahko sprejete samo na politični ravni.

V zvezi s koroškimi reakcijami na odločitev ustavnega sodišča je Brugger med drugim dejal, da Ambrozyjeva SPÖ doslej ni podala jasnega vsebinskega stališča in da tudi ne kaže nikakršnega distanciranja od dosedanje linije tristrankarskega protimanjšinskega sporazumevanja.

Na vprašanje o različnih stališčih v slovenskem taboru je Brugger poudaril, da je ZSO podpirala pritožbo pred ustavnim sodiščem, medtem ko NSKS v šolskem vprašanju očitno sledi drugačnim konceptom in da se pojavlja deloma tudi s takimi argumenti, ki jih je v razpravo vnesel Haider. Kot nadaljnji korak je dr. Brugger napovedal pravno obravnavanje vprašanja uporabe slovenščine kot dodatnega uradnega jezika.

I. Sch.

Sestanek

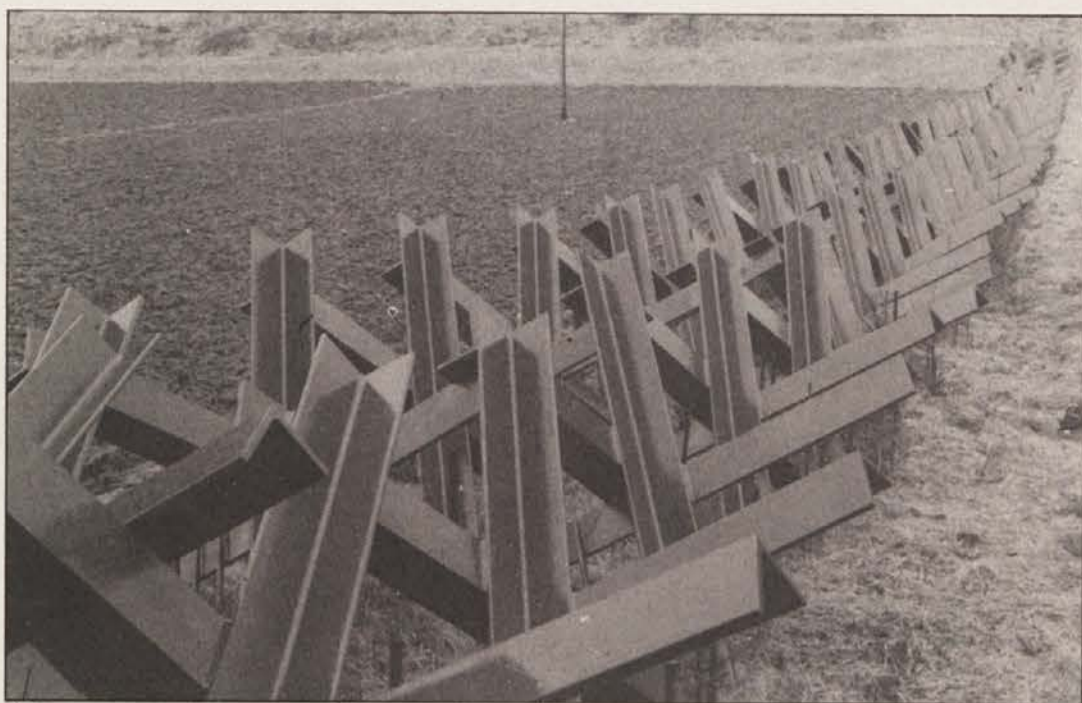
Delovni krožek „Manjšine“ Zelene alternative se bo naslednjič sestal v soboto, dne 3. februarja 1990 ob 11. uri v Informacijskem centru avstrijskih narodnostnih skupnosti na Dunaju, Teinfaltstraße 4. Posvet je odprt.

ljene argumente proti ločevanju zavrgli v prid političnemu kompromisu. Toda neenotnost nam je v šolskem vprašanju lahko samo v škodo.

Zagovorniki novega dialoga se bodo morali spomniti zahtev, ki so jih še pred dobrih dvema letoma postavljali skupaj z vsemi Slovenci in širokim solidarnostnim gibanjem, da bomo lahko napeli vse sile in po poizkusni dobi dosegli to, kar smo vedno zahtevali: reformirano in razširjeno dvojezično šolstvo za oba naroda. S tem v zvezi ponovno opozarjamo na neoporečno dejstvo, da je obvezno dvojezično šolstvo (1945-1958) še najbolj ustrezalo merilom učinkovite manjšinske zaščite.

Še ni dolgo tega, kar so sistem podzemskih bunkejev ob reki Dravi dopolnili z zadnjim pri Aninem mostu v Galiciji. Toda tudi ta „utrjena linija proti sovražniku z juga“ avstrijski vojaščini še ne zadostuje. Sredi idiličnega gorskega področja pod Košuto hoče še nadalje povečati prostor za vojaške vaje, za urjenje mladih vojakov v streljanju z bojno municijo. In v tem primeru vojaščine sploh ne moti, da to počne sredi področja, za katero se koroška in slovenska vlada že dolgo dogovarjata glede ukrepov za zaščito pitne vode.

Najnovejše priljubljeno igranje koroških in avstrijskih vojaških predstavnikov pa je očitno nameščanje železnih preprek. Teh je na južnem Koroškem vse več. Vedno več španskih jezdecov „krasi“ naravo, tako da je postalo očitno, da naj bi psihološko vplivali na prebivalstvo in zbujali „strah pred sovražnikom z juga“. Prav zato pa ti španski jezdec povzročajo tudi mnogo protestov med ljudmi, predstavniki občin in celo nekaterimi državnimi poslanci.

Železne prepreke so postavili kar sredi polj med Globasnico in Podjuno.

Slike: Mohar

Južna Koroška se bori proti vojaščini

ANDREJ MOHAR

Doslej najhujši primer je globaški. Podžupan Janez Hudl (EL) se pritožuje: „Lepega dne, kakšne dve leti je tega, je prišel na občino nek polkovnik. Dejal je, da bo vojaščina začela postavljati železne prepreke za tanke, občina pa da nima pravice nasprotovati. Tako so že kmalu začeli kopati jame sredi polj, njiv in gozdov in z železnimi vrvmi sidrati prepreke. Vrvi so potem zabetonirali, zasuli s prstjo... zdaj pa sredi najlepše narave stojijo skoraj 130 metrov dolge železne prepreke. Skupno s tistimi ob cestah pa so jih pri nas namestili skoraj 200 metrov.“

Nezadovoljstvo občinskih odbornikov potrjuje in poudarja tudi globaški župan Albert Sadjak, ki se pravtako kot Hudl pritožuje, da občina nima pravice ugovora ali soodločanja: „Skoraj za vsako pasjo uto že zahtevajo, da jo mora občina komisionirati, preden se sme zgraditi. V tem primeru pa naj ne bi imela nobenih pravic. Poleg tega pa je tudi prav čudno, da zastopniki vojaščine v Avstriji še vedno govorijo o potrebnem varstvu prebivalstva južne Koroške, ko pa se medtem rušijo še zadnji deli „železne zavese“ na Vzhodu.“

Občani Globasnice (in seveda tudi sosednjih občin) pa poleg tega ne razumejo, čemu naj bi te železne prepreke dejansko služile, zakaj so pravzaprav potrebne. S tem, ko je državni poslanec dr. Peter Pilz na diskusijski prireditvi Mlade KEL in Globaškega časopisa omenil, da te prepreke lahko „zaustavijo kvečjemu otroške avtomobile ali pa kak lojtrnik za prevoz mleka“, je dejansko opisal njihov vojaško-strateški pomen. Povrh tudi ni pričakovati, da bo kak „sovražni tank“ prilomastil skozi gmajno prav tam, kjer je

avstrijska vojska namestila prepreke. Še manj pa je verjetno, da bi bila sedanja vojna – v primeru, da vsi sodobni poskusi popuščenja in razoroževanja ne bi uspeli – konvencionalna. To pomeni: pred atomskim orožjem nas ne bo obvarovala nobena še tako debela železna prepreka. Te nevarnosti se lahko rešimo le sami! To pa ne s postavljanjem španskih jezdecov v naravo, temveč s politiko pomirjevanja, sožitja in prijateljstva med narodi.

Prav tem možnostim in stremljenjem pa namera vojaščine očitno nasprotuje. Državni poslanec dr. Pilz ni zaman poudaril, da take železne prepreke drugod po Avstriji nameščajo bolj prikrito. Po južnem Koroškem pa jih postavljajo sredi pokrajine, tako da jih vsi vidijo. Torej sledijo drugim namenom. Pilz na diskusiji: „Tudi na Dunaju je predstavnik vojaščine že priznal, da prepreke na južnem Koroškem služijo psihološkemu namenom. Ljudje na Koroškem naj bi verjeli, da obstaja nevarnost.“

Torej imajo španski jezdec na južnem Koroškem predvsem politični namen. Pli-

berški mestni svetnik Fric Kumer je o tem prepričan: „Tako imenovani prastrah je preživet. Državne meje so zagotovljene, niso sporne, vojaščina pa očitno potrebuje sovražnike, da bi s tem lahko opravičila tudi svojo lastno existenco. In pri tem iskanju sovražnika pač spet zapadajo v podžiganje prastrahu o menda obstoječi ogroženosti koroške južne meje...“

V tej situaciji bi bila torej dejansko potrebna ustrezna alternativa. Fric Kumer in državni poslanec Karel Smolle sta eno izmed možnih zahtev imenovala tudi na diskusiji: „Zakaj ne sklenemo vsaj kakih 100 kilometrov dolge obmejne cone, na kateri ne bi prišlo, ne na avstrijski ne na jugoslovanski strani, do nameščanja železnih ovir, do postavljanja oborožitvenih baz ali kasarn...?“

In dejansko se postavlja vprašanje, zakaj do tega še ni prišlo, zakaj se tudi koroški politiki še niso zavzeli za kaj takega v okviru kontaktnega komiteja med Slovenijo in Koroško ali kake druge delovne skupine. Tudi forum Delovne skupnosti Alpe-Jadran, na katerem bi lahko

prav koroški politiki prispevali k pomirjanju in večanju varnosti prebivalstva pred vojno, bi bil za to pristojen. Toda koroškim politikom očitno še na misel ne pride, da bi zahtevali odstranitev vsega atomskega orožja, ki je nameščeno v Italiji kar ob koroški meji. Proti Italiji tudi ne nameščajo železnih preprek oziroma tiste, ki so postavljene, lepo skrivajo. Toda sredi polj dvojezičnega ozemlja naj bi se raztezali kolometre dolgi španski jezdec, „in branili domovino pred nasilneži z juga“!

Poleg vseh možnih interpretacij, poleg zavračanja vsakršne psihološke vojne proti Slovincem ali Sloveniji je treba seveda postaviti tudi vprašanje stroškov. Vsaka taka prepreka stane več stotisoč šilingov. Če le pomislimo, kako nejevoljni in zadržani so avstrijski politiki pri dodeljevanju pomoči obrobni regiji, se mora zahteva glasiti: nobenega denarja za nesmiselne španske jezdec in za psihološko podpihovanje narodnostne mržnje, temveč za pomoč nerazvitim obmejnim predelom.

Pomembno je, da sta Pilz in Smolle v Globasnici napovedala, da bosta v parla-

mentu vložila zahteve po odstranitvi vseh železnih preprek na južnem Koroškem. V stališču do te zahteve bodo lahko tudi politiki drugih frakcij dokazali, v koliko dejansko resno jemljejo sicer tako pogosto uporabljeno besedo „pomiritev“. Več koroških politikov pa bo tudi lahko dokazalo, kaj so sami pripravljene prispevati k pomiritvi in dobremu sožitju ob meji. Samo zahteva po zaprtju JE Krško, o kateri na Korokem v zadnjem času govorijo že vsi vprek, je premalo. Potrebne so dejanske alternative, h katerim sodi tudi razoroževanje in zmanjševanje vojaških enot.

Odločilna bodo torej prav taka konkretna dejanja. Prvi začetki so bili vidni že na zborovanju v Globasnici, kjer so domačini skupaj zavrnili vsakršno gonjo in potrebo po takih „varovalnih“ preprekah. Zagotovo bo potrebno še mnogo takih razprav, verjetno celo globalna sprememba ocene nalog in upravičenosti avstrijske vojske. Morda pa bo ta globaška akcija postala tudi prvi povod za širšo diskusijo, tudi za meddržavne dogovore, predvsem pa za mirno sožitje brez strahu pred vojno.

Državni poslanec dr. Peter Pilz (zgoraj) je v polni dvorani pri Šteklju v Globasnici napovedal zahtevo ZAL v parlamentu za odstranitev železnih preprek na južnem Koroškem.

**HEUTE
IM**

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Zentralverband: Landesschulrat soll zweisprachige Zeugnisse ermöglichen

Wenige Wochen nach Bekanntgeben des VfGH-Erkenntnisses bezüglich des Minderheitenschulwesens, hat der Landesschulrat für Kärnten erneut einen Schritt gesetzt, der wohl nicht als minderheitenfreundlich bezeichnet werden kann, heißt es in einer Aussendung des Sekretärs des Zentralverbandes slowenischer Organisationen, Dr. Marjan Sturm.

Mit Schreiben vom 17. 1. 1990 wird vom Landesschulrat die Ausgabe von zweisprachigen Zeugnissen verweigert. Der Landesschulrat bezieht sich dabei auf ein Schreiben des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Sport. Andererseits hat Frau Bundesminister Hawlicek in einem Schreiben an VD Franz Kukovica festgehalten, daß die Frage der zweisprachigen Zeugnisse in

den alleinigen Kompetenzbereich des Landesschulrates falle und demnach der Ausstellung zweisprachiger Zeugnisse bei gutem Willen nichts im Wege stehe.

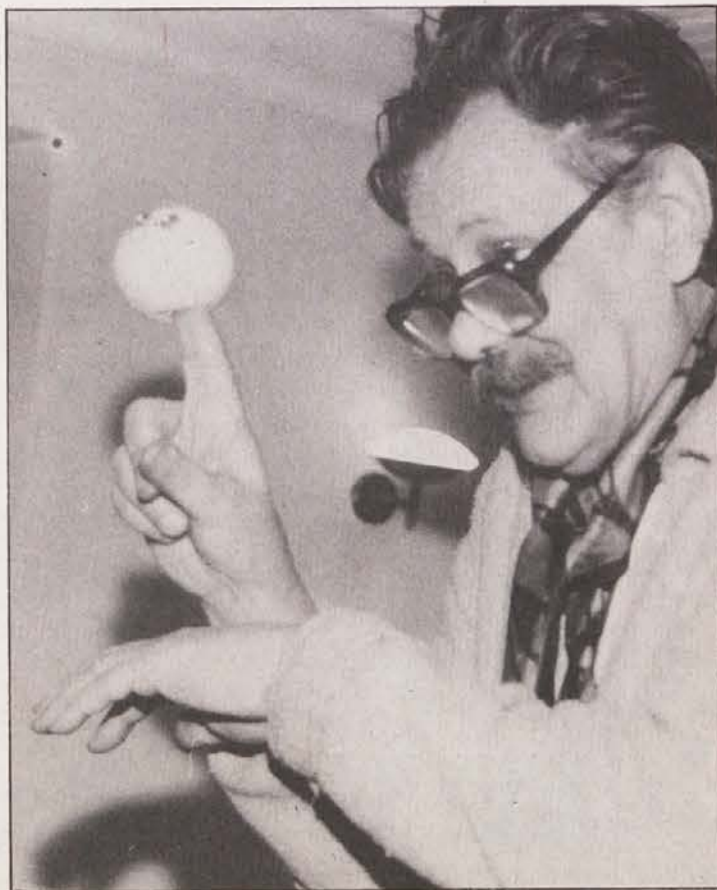
Dr. Sturm forderte den Landesschulrat auf, sein Schreiben vom 17. 1. 1990 zurückzuziehen und auf unbürokratische Weise die Ausstellung von zweisprachigen Zeugnissen für zum zweisprachigen Unterricht angemeldete Schüler zu ermöglichen.

Dies wäre auch im Sinne des § 7 des Staatsvertrages. Der Landesschulrat sollte es vermeiden, daß Angehörige der slowenischen Volksgruppe in Kärnten ein ihnen zustehendes Recht wiederum beim VfGH einfordern müßten, heißt es abschließend in der Erklärung des Sekretärs des Zentralverbandes slowenischer Organisationen.

Kako naredimo lutko?

Na to vprašanje je številnim otrokom, ki so se v nedeljo zbrali v Kulturni taberni Pri Joklnu v Celovcu, odgovoril znani slovenski scenograf in slikar Saša Kump. A ne le to, Saša (na naši sliki levo) je pokazal, kako se lutka izdelava na preprost način. Povedal je, da je ob tem zelo pomembna fantazija. Lutke lahko damo značaj, recimo, da je brihtna, hudobna, muhasta ali pridna.

Otroci so najprej (slika spodaj) Sašu Kumpu, ki je iz bele krogle izdelal lutko, pozorno sledili, potem pa so se sami lotili dela in ob pomoči gosta in staršev izdelali svoje lutke. Veselje je bilo veliko, saj so ob koncu še pokazali, kako lutke v rokah postanejo žive.

Panzersperran in Südkärnten: Die Bevölkerung verurteilt Provokation

Das neueste Hobby des österreichischen Bundesheeres ist scheinbar die Aufstellung von Panzersperren im Südkärntner Raum. Diese werden jedoch nicht, wie sonst üblich, gut getarnt angelegt, sondern frei einsichtig quer durch die Jauntaler Felder.

Noch dazu seien diese Panzersperren für ihren Zweck nicht geeignet, wie der Grüne Nationalratsabgeordnete Dr. Peter Pilz bei einer Diskussion im Globasnitz/Globasnica (Veranstalter: die Junge KEL) betonte. Pilz folgerte daraus, daß dieser Panzersperren also keinen militäri-

schon Zweck erfüllen, sondern gerade im Südkärntner Raum nur politische Hintergründe haben können: „Sie sollen Angst vor einem Überfall aus dem Süden schüren und zwietracht zwischen die beiden Volksgruppen säen.“

Übereinstimmender Tenor der Südkärntner Bevölkerung: „Die Panzersperren müssen weg, die Provokation muß aufhören. Zweckdienlich wäre eine entmilitarisierte Zone entlang der Karawanken.“ Pilz und Smolle kündigten auch einen entsprechenden Antrag der Grünen im Parlament an.

LH Haider lädt Slowenen zu „10.-Oktober-Gespräch“

Landeshauptmann Dr. Haider hat die beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen zu einem Gespräch zum Thema 10. Oktober 1990, dem 70. Jahrestag der Volksabstimmung 1920, eingeladen. Das Treffen findet am Mittwoch im Amt der Kärntner Landesregierung in Klagenfurt statt. Der Zentralverband wird an dem Gespräch teilnehmen, hinsichtlich der inhaltlichen Bewertung des Jubiläums wurde vom Zentralverband jedoch bereits in einer Erklärung festgehalten, daß kein Grund zu pompösen Feiern bestehe, sondern der 10. Oktober 1990 als Bedenktag begangen werden sollte.

Hochschülerschaft zum 10. Oktober 1990: „Die ganze Geschichte offen diskutieren!“

Die Hochschülerschaft/Zveza visokošolcev Klagenfurt/Celovec lehnt in einer Presseaussendung „die nach deutschnationalem Muster geplant sind“, ab. Der Hauptausschuß ist der Ansicht, daß die Verwirklichung der Ankündigungen und ein Durchziehen des vorgelegten Konzeptes wissenschaftlichen Erkenntnissen wider-

sprechen, weit hinter dem Stand der österreichischen wie internationalen politischen Diskussion um Geschichtsaufarbeitung und Festkultur zurückbleiben, und daß sie dem Gedanken eines friedlichen Zusammenlebens der Volksgruppen in interethnischer Gemeinsamkeit zuwiderlaufen.

Dan kulture med Slovenci v Gorici in Trstu

Med Slovenci v Italiji bo potekal „Dan slovenske kulture 90“ pod naslovom „Da bi zedinil rod slovenske cele“ in sicer v skupni organizaciji Slovenske prosvete iz Trsta, Zveze slovenske katoliške prosvete iz Gorice ter Zveze slovenskih kulturnih društev iz Gorice in Trsta. Scenarij, ki ga je napisal Janez Povše, bo pod vodstvom režiserja

Marka Sosiča v enotnem večeru združil zборе, glasbene izvajalce in recitatorje z Goriškega in Tržaškega, besedila pa bodo sestavljena iz sporočil sodobnih slovenskih zamejskih pesnikov, Franceta Bevka in seveda Prešernega. Najprej in sicer 8. februarja ob 20.30 bo večer izveden v Avditoriju v Gorici – slavnostni govornik bo

Aldo Rupel –, 10. februarja prav tako ob 20.30 pa še v Kulturnem domu v Trstu – slavnostni govornik bo Boris Pahor. Dogodek, še posebno dragocen zaradi skupnega nastopa vseh Slovencev, nastaja v sodelovanju z Glasbeno matico v Trstu in Gorici, s Slovenskim centrom za glasbeno vzgojo „Emil Komel“ v Gorici in deželnim sedežem RAI v Trstu, podprla pa sta ga med drugimi tudi Bančna sekcija pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju in Kulturni dom v Trstu.

Knjiga o koroških narečjih

Pravkar je pri celovski založbi Heyn izšla knjiga Heinza-Dieterja Pohla z naslovom „Kleine Kärntner Mundartkunde“ z dodatkom slovarja. Avtor iz znanstvenega vidika opisuje glavna koroška narečja. Pri tem se ne izmika dejstvu, da na Koroškem obstajajo tudi slovenska narečja in opisuje tudi slovensko oz. dvojezično naseljenost Koroške.

Avtor tudi povsem jasno opredeljuje pojem „windisch“, ki je svojčas veljal za oznako krajev s slovenskim prebivalstvom, in spodbija teorijo, da bi bil to drug, od slovenščine različen jezik. Nasprotno, na osnovi številnih primerov dokazuje vplivanje enega narečja na drugega, torej kje najdemo slovenske posvojenke v nemščini in obratno. Po knjigi bodo zagotovo segli vsi, ki se ukvarjajo s koroškimi narečji in njihovimi značilnostmi.

Plesni teater

Za uresničitev projekta Plesnega teatra v okraju Velikovec iščemo zainteresirane ženske in moške. Prijave sprejema pismeno ali po telefonu Zdravko Haderlap, Lepena 19, 9135 Železna Kapla (0 4238) 81415, ki bo postregel tudi z vsemi podrobnimi informacijami.

V današnji izdaji Slovenskega vestnika nadaljujemo z objavljanim najpomembnejših predavanj z 21. Koroških kulturnih dnevov 1989. Po objavi prvega predavanja našega na Dunaju živečega rojaka Feliksa J. Bistra danes objavljamo najpomembnejše teze prispevka akademika Cirila Zlobca, znanega slovenskega pesnika in pisatelja ter politika na temo „Nacionalna samobitnost Slovencev in vprašanje slovenskega naroda v večnacionalnem prostoru“, ki se kljub mesec dolgi časovni odmaknjenosti vse bolj potrjujejo in postajajo celo vizionske. Predavanje ljubljanskega univ. prof. dr. Vladimira Klemenčiča, ki je govoril o „Statistični kategoriji „windisch“ pri avstrijskih popisih prebivalstva“, ter prispevek univ. prof. dr. Ernsta Bruckmüllerja, ki se je lotil teme „Avstrijska nacija in vprašanje njenega multietničnega značaja“ bomo objavili v naslednjih številkah.

Akademik Ciril Zlobec

„Pot je nakazana – vse drugo je odvisno od nas!“

Zavest o lastni nacionalni samobitnosti, ko ni samo stvar filozofov in drugih razmišljevalcev, ampak večinsko, resnično kolektivno razpoloženje kakega naroda, postaja v modernem svetu vse večje medsebojne odvisnosti tudi zelo konkretna zadeva: v dobrem in slabem odvisna od vsega tistega, kar usmerja in določa ali blokira naše življenje. Zato se mi zdi otroška naivnost, če ne že omejenost duha, tudi stališče nekaterih sicer vsega spoštovanja vrednih mož v slovenski kulturi, ki si dopovedujejo, da je vse, kar je v zvezi z zavestjo, tudi z narodno zavestjo, tudi z zavestjo o slovenski samobitnosti, stvar čiste duhovnosti, spontano in avtonomno etično razpoloženje slehernega posameznika, ki pač tako čuti in misli, ker da je to prejel že z materinim mlekom. Slovenska narodna zavest, občutek naše narodne samobitnosti, ki je naša danost in pravica, je že nekaj časa tudi vse bolj pomembna družbena energija, ki se kaže, preizkuša in osmišlja tudi v najbolj „banalnih“ vsakdajšnjih bojih, v gospodarstvu, v politiki, v ideologiji, kolikor je še ostalo, tudi v kulturni politiki, čeprav jo največkrat vidimo na stranskem tiru, skratka v vsem tistem, kar določa naše življenje.

Eksistencialna resnica je čisto drugačna

Pogosto, kadar steče beseda o slovenski samobitnosti, govorimo o naši specifičnosti, ki da je drugim narodom neznana, kar je seveda največkrat res, zato nas neredko muči dvom, ali morda ne ubiramo napačne poti, ali ni morda v naši narodni zavesti in v naši predstavi o samobitnosti nekaj nezdravega, bolnega in bolečega, nekakšen naš specifično slovenski sado-mazohizem, ko s svojim nenehnim samospraševanjem mučimo sebe in vznemirjamo druge ter s tem napravljamo

svoje in njihovo življenje nezno ali vsaj manj prijetno kot bi lahko bilo. Zunaj življenjskega konteksta, v abstrahirani obliki, je v tem morda celo nekaj resnice. Vendar samo na abstrahirani ravni teoretičnega razmišljanja, naše eksistencialna resnica je čisto drugačna.

Res je, so narodi, tudi v naši neposredni bližini, ki jim je že sam pojem narodne samobitnosti povsem tuj; če vedo zanj iz poznavanja naših razmer, se jim najbrž zdi pretirano poudarjen in nezanimiv. Sam sem to izkusil na številnih mednarodnih srečanjih. Gre za narode, ki jih vsaj mi imamo za srečnejše, za narode, ki imajo svojo nacionalno državo, zato za takšno zavest nimajo ne pravih razlogov ne prave potrebe. Slovenci sicer imamo svojo republiko, ki je in ni nacionalna država v pravem pomenu besede, zato naša značilna negotovost, ko razmišljamo o sebi kot suverenum narodu. Smo, zato ker živimo skupaj z drugimi, ker smo država v večnacionalni državi, bolj varni in dovolj suvereni, ali pa nas preveva vtis, da smo v svoji suverenosti okrnjeni in se zato čutimo tudi manj varne prav v smislu svojih ambicij po narodni samobitnosti? Naš občutek o tem niha, pred leti je bil bolj trden kot danes, vendar – ali prav zato? – se pred leti nismo niti približno toliko in tako usodno spraševali o svoji samobitnosti, jo skušali utemeljiti in uveljaviti. Razlogov za današnji nemir in negotovost je veliko. Ostanimo pri najbolj rezvidnih:

Vse se je spremenilo

Dokler je živel Tito in je bila v Jugoslaviji, po ustavi in v praksi, edina realna sila državna partija, so bili tudi mednacionalni odnosi bolj stabilni, bili so vodeni, nadzorovani in obvladovani. V času, zdaj že skoraj desetletju, po smrti te središčne

osebnosti povojne Jugoslavije se je vse spremenilo: zveza komunistov je vse manj državna partija, prostovoljno ali na osnovi trezne presoje (Slovenija) ali pod pritiskom razmer (v drugih republikah, še najmanj v Srbiji) se vrača v okvire klasične politične stranke, večji vpliv, kjer ga še zmore imeti, realizira prek narodnih čustev. Zato domala vsi konflikti potekajo na ravni mednacionalnih odnosov, ki so resnično slabi in postajajo vse slabši. Je to naključje? Najbrž ne.

Tako kot Slovenci se tudi drugi jugoslovanski narodi prestrukturirajo, po najkrajši poti skušajo nanovo definirati svoje mesto in vlogo v skupni državi. V tem iskanju si prizadevajo, morda manj izrazito, a nič manj krčevito in usodno kot Slovenci, definirati svojo samobitnost. Ker se tako nastala in še nastajajoča podoba o sebi pogosto uveljavlja per negationem, se srečujemo s konflikti, ki so bolj ali manj neizbežni, čeprav, površinsko gledano, nepotrebni, a zato nič manj tragični.

Spor Srbi-Slovenci

Vzemimo spet – kot lakmusov papir – zdaj že evropsko in svetovno znani „spor“ med Srbi in Slovenci. Če naj stvari nekoliko poenostavimo, sicer pa so najbolj zapletene resnice v svojem bistvu in izhodiščih skrajno preproste: Srbi evforično dokazujejo – tudi metaforično in mitsko s Kosovim nekoč in danes – da so večinski narod in da je zato njihova politična teža v skupni državi vendarle večja od drugih. V njihovem primeru ima čedalje večjo prednost gola realnost brez kakršnihkoli etičnih ali demokratično dogovornih primesi: gre preprosto za novo osmislitev moči in za radikalno prerazporeditvijo političnih, ekonomskih in drugih kompetenc, ki iz takšne moči izhajajo. V nasprotju s tem je slovenska

samobitnost grajena predvsem na moralno-etičnih kategorijah o enakopravnosti narodov ne glede na njihovo moč, kar je, v političnem smislu, predvsem socialistična kategorija, celo politična kategorija tistega socializma, ki je zdaj, prav kot družbeni sistem, v popolnem razsulu.

Gre po mojem mnenju za diametralno nasprotno utemeljenost nanovo oblikovane ali šele oblikujoče se samobitnosti Srbov in Slovencev, zato ne sodim med optimiste, ki upajo, da se bo spor zgladil bolj ali manj sam po sebi, zaradi lastne notranje preutrujenosti obeh narodov ali prepričevalne moči dobromi-

slečih političnih organizacij in posameznikov, ki še verjamejo v možnost tistega, čemur pravimo avnojska Jugoslavija. Mnenja sem celo, da živimo s kaotično predstavo o dejanskem stanju našega skupnega življenja: politična realnost je že zavržla model skupnega življenja, ki ga še zmerom poskušamo ohranjati. „Zgodovinski spomin“ na NOB, revolucijo (kjer ima revolucija še pozitivno konotacijo), na nekdanjo kohezivno moč državne partije (ne glede na to, kakšen emocionalni odnos ima kdo do nje), na Titovo in Kardeljevo osebnost, danes ne živi več v nas kot vse spore poravnavajoča moralna in dejanska avtoriteta, gre za kategorije, ki so vse manj politične, ve bolj so zgodovinske, zato jih kaže prepustiti, govorim z vso spoštljivostjo, njihovi usodi. Čas, ki ga zdaj živimo, je nov čas, je neznan, ker, terja od nas odločitve, ki so tveganje, kot pravi Kučan, vendar tveganje, ki ga moramo sprejeti, če hočemo spet najti svojo pot.

In prav za to gre. V krizi, ki v zadnjem času pretresa Jugoslavijo, ni središčnega pomena spor med Srbijo in Slovenijo (že spor med Srbi in Albanci je pomembnejši, ker je, vsaj kolikor daleč seže naš današnji pogled, tragično neresljiv), slovensko-srbski spor je predvsem neizogibna posledica razpoke med dejanskim stanjem v državi in politično predstavo o njej, ki jo hočemo za vsako ceno ohraniti. V bistvu gre tudi pri nas za krizo socializma, vendar te krize v Jugoslaviji ne gre enačiti s položajem v deželah večrajšnjega realnega socializma, kjer je prišlo do prevratnega spopada med totalitarno oblastjo in demokracijo zahtevajočimi množicami. V Jugoslaviji se je kriza sistema skrila v metaforo mednacionalnih odnosov, ustvarjene so razmere, kot da si stojijo drug proti drugemu narodi. In v

določenem smislu je res tako. Ta naježenost narodov drugega proti drugemu je prej kot kaj drugega izraz upanja in obupa, ko je še možno kriti drugi drugega za lastno stisko, vendar že spoznavamo, da tako ni več mogoče naprej, da to preprosto ni res, da to ni bistvo krize.

Dejansko že konfederacija

Politično govorjeno: dejansko življenje je pri posameznih narodih v Jugoslaviji že tako izostrilo razlike, da smo de facto že konfederacija, vsa politična prizadevanja pa tečejo tako, kot da hočemo znova vzpostaviti nekdanjo federacijo, ki so jo, kot že rečeno, utemeljevali in osmišljali državna partija, avtoriteta in avtoritarnost Titove osebnosti in še marsikaj, kar je bilo v preteklosti odločilno, a je zdaj brez povezovalne moči in eksistencialnega smisla. Gre čisto preprosto za nadaljnjo stopnjo našega iztreznitvenega procesa: priznati dejansko stanje in se po njem ravnati, priznati, da smo po načinu življenja in medsebojnih odnosih že konfederacija in v tem smislu prilagoditi ves naš družbeni sistem. Sedanji negotovi pravici, da si vsak narod sme urejati življenje po svoje, skupno življenje pa sporazumno, je treba dodati še dolžnost, da se vsak narod tako tudi obnaša sam v sebi in v odnosu do drugih. Namreč: ni si mogoče misliti političnega soglasja med sedanjim srbskim nacionalstalinizmom z okrepljenim monopartijskim sistemom in velikim vodjo na čelu ter slovensko večstrankarsko organiziranostjo, ki ima že za pomlad v programu parlamentarno demokracijo.

Nadaljevanje sedanje poti političnega sprenevedanja bi vodilo v katastrofo. Ta streznitev je tudi slovenski nacionalni interes. Če zaradi tega, ker sodimo med manjšinske narode v federaciji, je nevarno, da se, če bo ta kriza nenehna in rastočega soočanja še trajala, umaknemo in zapredemo v svoje samo-obrambne okope, da trošimo v prazno svoje najvitalnejše energije z večnim dokazovanjem predvsem moralne vrednosti svoje samobitnosti, ki se utegne sprevreči, če bi še naprej ostala nerazumljena, v usodno zafustriranost.

Zdaj se treznimo

Nobena skrivnost ni, da tudi slovensko zamejstvo, izseljenstvo in emigracija, vsi, ki so tako ali drugače zavezani slovenstvu, živijo v nevarni bližini takšne duhovne, nacionalne in politične frustriranosti, v kateri vlada vse večja ravnodušnost ali pa se v njej rojevajo najbolj nore ideje dokočne rešitve iz zagate. V tej vsesplošni stiski smo vse preveč preobremenjeni s senco in ne vidimo svetlobe, ki to senco meče na nas. Slovenci prav v tej krizi najbrž

(Dalje na 7. strani)

Datum	Kraj	PRIREEDITVE	Prireditelj
Torek 30. 1. 15.00	v kulturnem domu na Radišah	KAJ LUTKE ZNAJO... Gostuje: Lutkarsko gledališče NARCIS iz Prage	KKZ, otroška in mladinska skupina SPD „Radiše“
Torek 30. 1. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu v Celovcu	DOBRI UMORI, TEH NI... Branje iz del P. Neruda	Kulturno društvo Pri Joklnu
Petek 2. 2. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu v Celovcu	ODPRTJE RAZSTAVE Seka Tavčar-Frankl – aktualna dela	Kulturno društvo Pri Joklnu
Petek 2. 2. 20.00	Modestov dom v Celovcu	VESELOIGRA „LAŽNIVEC“	
Petek 2. 2. 20.00	Galerija Renate Falke v Libučah	OTVORITEV RAZSTAVE Mario Reis, naravni akvareli-risbe	
Sobota 3. 2. 19.30	Avla ljudske šole v Bilčovsu	KONCERT Gostujeta: Oktet Suha in Kvartet bratov Smrtnik	SPD „Bilka“
Sobota 3. 2. 19.30	Glavna šola v Pliberku	KONCERT „PONIŽANI IN RAZŽALJENI“ Gostuje: MePZ „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu	„Podjuna-Pliberk“, SPZ „Edinost“ in MoPZ „Kralj Matjaž“
Sobota 3. 2. 19.30	Kulturni dom Danice v Šentprimozu	17. PLES „DANICE“ Igra: Ansambel „Zmeda“	SPD „Danica“
Nedelja 4. 2. 11.00	Farna dvorana v Šmihelu	PREMIERA LUTKOVNE IGRE „DOMOVINA“ Nastopa: Lutkovna skupina KPD Šmihel	KPD
Ponedeljek od 5. do 11. 2. od 9. do 13. ure	Dom prosvete v Tinjah	SLIKANJE IKON Voditeljica: Anica Vrečar	Sodalitas
Torek 13. 2. 18.00	Dom prosvete v Tinjah	SLOVENŠČINA ZA ZAČETNIKE Vodi: dir. Mirko Srienč	Sodalitas

Za **smučarski tečaj SŠZ** na Salzburškem (od 3. do 10. 2. 1990) so še možne prijave na Posojilnici Celovec.

RAZSTAVE

Dunaj

– **Delovna skupnost Oman-Wiplinger**, – Rasumofskygasse 22, Musilova hiša – Valentin Oman, slike iz cikla Plešivec, Pariškega in Primorskega rekviera in iz novega cikla Dunajski mrtvaški ples.

Celovec

– **Deželna galerija** – Hans Staudacher, slike – razstava je odprta do 28. 1. – **Galerija v knjigarni Mohorjeve** – razstava slik, grafik in kipov dijakov Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. – **Kulturna taberna Pri Joklnu** – Evgen Bavčar – Onkraj vidnega, črno-bele fotografije.

Tinje

– **Galerija Tinje** – Hanzi Čertov, skulpture iz lesa.

Ljubljana

– **Mestno gledališče ljubljansko** – Iska Ranó „Goli človek in golo obličje“, slike, do 28. 2. 1990.

1	2	3	4
5		6	
7		8	9
10		11	
12	13	14	15
16		17	

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 26. 1. 1990

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 11,65	12,25
za 1 angleški funt	£ 19,20	20,20
za 100 franc. frankov	f 201,50	211,50
za 100 ital. lir	Lit 0,92	0,97
za 100 dinarjev	DIN 90,00	110,00
za 100 švic. frankov	sfr 784,00	808,00
za 100 holand. guldnov	Hfl 615,00	633,00
za 100 nemških mark	DM 694,40	712,40

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO TOTO

8 26 27 36 38 40 (35) 12X XIX IXI XII
Joker: 806584 b.j. Stava: 1:0, 0:1, 1:1, 0:0, b.j.

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

Zlogovna križanka

V vsako polje križanke vpišite po en zlog besed, ki jih boste uganili s pomočjo spodnjih opisov.

VODORAVNO: 1. slovenski jezik; 5. novice; 6. skupno ime za tekstilne izdelke; 7. nakladanje česa na vozilo z namenom, da se prepelje; 10. zareza ali žleb v lesu (tudi utor); 11. velik hrošč, čigar ličinka dela v hrastovem lesu dolge rove, rogin (latinsko: Cerambyx cerdo); 12. nekdanji vojščak s pračo; 14. delavec v tiskarni, grafik; 16. vodna igra z žogo;

NAVPIČNO:

1. ornat, slovesna ali obredna obleka cerkvenih in posvetnih mogočnikov (dve besedi); 2. prezračevalnik, mehanična naprava za zračenje; 3. majhen ščit (na primer pri vrsti pokrivala); 4. ljudski izraz za steljo (iz črk besede STALIN) 9. največji črnogorski pesnik, avtor „Gorskega venca“ (Petar Petrović); 13. pogodba o najemu ladje ali letala za določen prevoz, tudi izraz za cenejšo vrsto takega prevoza; 15. oblika imena Karel (iz črk besede LOKAR) 17. najdaljša italijanska reka, ki se izliva v Jadransko morje

sestavil Jože Petelin

Potreba po...

(Nadaljevanje s 2. strani)

navzlic Haiderjevimi grožnjam ni ogrožen.

Medsebojna podpora staršev in pedagogov lahko zagotovi obstoj in nadaljnji razvoj tako privatne kakor tudi javne dvojezične ljudske šole v Celovcu, in s tem razširi in izboljša vzgojno-izobraževalno ponudbo na področju dvojezičnega šolstva v Celovcu.

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

Prerija se je vsa pomladila in nad njeno prostranstvo brez konca se je smejal veliko sonce. V nočeh so visele svetle zvezde nad našimi glavami kot grozdi, ki bi jih bilo mogoče prijati z roko in utrgati, tako zelo nizko so bingljale na severnem nebu.

V Dušanovi restavraciji so se za weekend ustavljali številni potniki s kontinentalne ceste. Polnili so svoje bencinske tanke in kupovali sendviče in pili coca-colo ali kavo. Prihajali pa so z obeh strani – eni iz vzhodne Kanade, drugi iz zahodne.

Med njimi je bilo mnogo mladih nemških fantov v volks-wagnih.

„Na zahodu je dobrega zaslužka za vse,“ so rekli eni.

„Na vzhodu je življenje, v Britski Kolumbiji ga ni,“ so hiteli drugi.

Kot da bi tekali za zlatom na Klondike, so omenjali Edmonton, Regino in Vancouver na zahodu ali pa Toronto, Montreal in Quebec City na vzhodu. Ob Dušanovi bencinski črpalki so se srečevali in se pripravili, kdo ima prav. Pripovedovali so nam nepozabne zgodbe o brez-

poselnosti, živčnih zlomih, odtujenih dekletih in zakonskih ženah, o gozdovih, kjer so jih žive požirale črne muhe.

In potem so se odpeljali dalje po kontinentalni, vsak v svojo smer.

„Komu naj človek verjame?“ sem se začudil.

„Nikar jih ne poslušaj,“ mi je rekel Dušan. „To so povečini pustolovci, ki iščejo svoj eldorado. Obogateli bi radi čez noč, če pa ne, se vrnejo v Evropo razočarani in bolni.“

Med temi številnimi potniki so bila tudi dekleta. Nekatera so potovala kar sama in se selila iz avtomobila v avtomobil.

S prihodom poletja sem začel svojo novo kariero strežnika v restavraciji in na bencinski črpalki. Seveda samo za weekend. Z dodatnim zaslužkom sem se primerno oblekel za ta letni čas in si kupil nov par čevljev.

Evropa je odpadala z mene kos za kosom.

Vsaj za en sobotni dopoldan pa sem bil tudi vrtnarski težak. To se je zgodilo takole:

Sredi tedna je po kosilu prikoral skozi skladišče postaran gospod v brezhibno sešiti salonski obleki. „To je lastnik podjetja,“ mi je šepnil Tom in pokazal nanj. „Amerikanec je, mormon.“ Približeval se nama je počasi in kot da že dolgo ni pregibal svojih nog. „Paraliziran je,“ mi je pojasnil Bill, ki je stal z nama pred visoko grmado zavrtkov za na pošto.

„Morton, tako je bilo lastniku ime, se je ustavil pred menoj in mi podal roko. Počasi je rekel, da so mu povedali o meni v pisarni. Nekaj časa me je gledal, menda sem se mu zdel prav reven v svoji prvi kanadski delovni opremi, potem je nenadoma vprašal:

„Ali hočete prekopati moj vrt? Plačal bi vam dolar na uro.“

Odgovoril sem mu pritr-dilno.

„V soboto zjutraj,“ je pristavil. „Moj zet vas bo pripeljal na moj dom.“ Ta dan je bila trgovina zaprta, ker je bil v ponedeljek državni praznik.

In tako sem stal v soboto zjutraj – bilo je okrog devetih – pred njegovo veliko hišo v predmestju. Odpeljal me je na svoj vrt in mi pokazal lopato. Vprašal sem ga, kako naj vrt obdelam. O takem nisem imel nobene prave predstave, poznal sem samo delo z lopato, saj so me nacisti kot dijaka nemalokrat prisilili, da sem kopal zanje med ruševinami zbombardiranega mesta in obenem preklinjal njihov smrdljivi tretji rajh.

Pokazal mi je, kje naj bi potekale meje bodočih gred.

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
TO 30. 1.	9.05 Družina Addams; 10.30 Zlato; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Amazonas - preplavljena divjina; 21.07 Roda, Roda; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Med posteljo in visilicami; 0.05 Aktualno; 0.10 Simon Templar.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.30 Orientacija; 18.00 Bavarsko sodišče; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Tista reč; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	9.00 Risanka; Zgodbe iz školjke; Smrkci; Periskop; Kam, kje, kako med počitnicami; Sokoli; Bellamy na vrhu sveta; 13.10 Mozaik; Sedma steza; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Halperjeva iz Orašca; 17.40 Spored za otroke: Lonček kuhaj; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 G. Kelly; Vedno popoldne; 21.05 Mesam 89; 21.40 Dnevnik.	 <p>Dediščina Guldenburgovih</p> <p>Sreda, 31. 1. 1990, TV A1, 20.15 - Nemška televizijska nadaljevanka Dediščina Guldenburgovih prikazuje viške in padce te severnonemške družine in njenih sorodnikov. Tokrat bo šlo za epizodo „Lepa iluzija“, torej za ljubzensko razmerje, še več, saj Georg Baschkurin Kristino prosi za roko, a oba spoznata, da živita v različnih svetovih in da je želja po skupnem življenju samo lepa iluzija.</p> <p>Preplavljena divjina</p> <p>Torek, 30. 1. 1990, TV A1, 20.15 - V dokumentarni seriji „Amazonas“ bo šlo tokrat za prikaz mnogovrstnosti favne v kotlinah ob veletoku Amazonas, kjer živi več kot deset odstotkov živalskih vrst vsega sveta. V filmu med drugim prikazujejo bele delfine in ankondaje in druge vodne živali, vse v čudovitih barvnih, večinoma podvodnih posnetkih.</p> <p>Komedija na slovenskem odru</p> <p>Četrtek, 1. 2. 1990, TV LJ1, 22.30 - V retrospektivi Komedija na slovenskem odru bo ljubljanska televizija tokrat predvajala delo Ivana Cankarja Za narodov blagor.</p> <p>Prvorazredna srhljivka</p> <p>Sreda, 31. 1. 1990, TV A1, 22.55 - Film Dr. Phibesov grozni kabinet, je film za ljudi z močnimi živci. To je prvorazredna srhljivka angleškega režiserja Roberta Fuesta. Dr. Phibes živi v veliki hiši, s svojimi mehaničnimi lutkami kuje svoje maščevalne pohode proti svojim kolegom, ki jim očita, da so krivi smrti njegove matere.</p>
SR 31. 1.	9.05 Družina Adams; 10.30 Potovanje iz preteklosti; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.30 Čas v sliki; Vreme; Šport; 20.15 Dediščina Guldenburgovih; Pogledi s strani; 21.10 Dva bandita; 22.55 Dr. Phibesov grozni kabinet; 0.25 Aktualno.	16.55 Leksikon umetnikov; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Bavarsko sodišče; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Dokončna točka Damaskus; 21.50 Novo v kinu; 22.00 Čas v sliki; Šport; 23.15 Župnik v Hitlerjevi vojski; 0.15 Aktualno.	9.00 Počitniški spored: Risanka; Smrkci; Ne pohodi ga; Kam, kje, kako med počitnicami; Sokoli; Bellamy na vrhu sveta; 11.15 Mozaik; 12.15 Vedno popoldne; 15.25 Teleski 90; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 18.05 Spored za otroke: I. Zorman: Storžkovo popoldne; Ostržek; 19.00 Risanka; Dnevnik; 20.05 Hladno leto; 21.45 Dnevnik.	
ČE 1. 2.	9.05 Družina Adams; 10.30 Dva bandita; 14.20 Batman; 14.45 Hiša na Eaton trgu; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Tele-as; 21.20 Svojčas; 22.05 Pogledi s strani; 22.15 Če oče s sinom; 23.15 Aktualno; 23.20 Njena poslednja možnost; 1.05 Poročila.	16.15 Leksikon umetnikov; 16.20 Šport; 17.15 Sledovi v preteklost; 18.00 Bavarsko sodišče; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.20 Kulturna reportaža; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 0.00 Aktualno.	9.00 Počitniški spored: Risanka; Smrkci; Periskop; Kam, kje, kako med počitnicami; Sokoli; Od obale do obale; Ljubezen prvakov; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 EP v umetnostnem drsanju; 18.00 Spored za otroke: Mladi Sherlock; Cici-ban, dober dan; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 D. Baker: Paracelsus; 21.05 Tednik.	
<p>RADIO KOROŠKA</p> <p>SLOVENSKE ODDAJE 18.10-19.00</p> <p>Torek, 30. 1. Partnerski magazin</p> <p>Sreda, 31. 1. Glasbena sreda</p> <p>Četrtek, 1. 2. Rož-Podjuna-Zilja</p> 		<p>Nove knjige in nadarjeni govorniki</p> <p>Petek, 2. 2. 1990, 2. del: Dvema novima knjigama se bomo posvetili v drugem delu petkovega sporeda: Pri založbi Wieser je pred kratkim izšla Aleša Debeljaka „Postmoderna sfinga“. Kaj sploh pomeni ta pojem „postmoderna“, s katerim se srečamo skoraj na vsakem koraku v debati o sodobni kulturi naših dni? Slovenski satirik Žarko Petan pa nas je pred kratkim osrečil s pikrimi „Definicijami“.</p> <p>Kulturnemu teoretiziranju in popoprani literaturi se bodo pridružili nagrajenci prvega spisnega natečaja v spomin Jošku Tischlerju na slovenski gimnaziji. Iz nagrajenih spisov bodo brali Martina Habernik, Bojan in Darko Wakounig. Oddajo je pripravil Horst Ogris.</p>		

Slovenski vestnik dvakrat tedensko

„Pot je nakazana...“

(Nadaljevanje s 5. strani)

prvikrat stopamo iz romantičnih in sanjskih predstav o sebi kot o nekakšnem božjem ljudstvu, ki da se je etnično očistilo v trpljenju, ponižanju in zapostavljenosti, da bi mu nekoč in dokončno zasijala svetla zarja vsega dobrega in lepega. Rdeča zarja, smo najpogosteje sanjali in se v tem upanju bojevali. Zdaj se treznimo. V mnogocem smo se že iztreznili, vse bolj razumno tehtamo in merimo svoje realne sposobnosti, svoje možnosti in svojo moč. Smo narod z dovolj notranje energije in volje za lastno življenje v svobodni povezavi z drugimi. Tako znotraj Jugoslavije kot širše. V tej vse bolj osveščeni slovenski energiji in volji lahko najdejo svojo oporo in globlji, če hočete: etnični smisel za dostojanstveno nacionalno preživetje in življenje vsi narodovi deli, tudi tisti zunaj

matičnega ozemlja. Vsak tak del pa si mora predvsem sam poiskati svoj prostor in svojo vitalno funkcijo v narodovem telesu in odkriti ter sproti utrjevati svoje skupne in osebne razloge zanj. Ti pa niso več stalnica, ki bi jo bilo mogoče posredovati in dedovati kot dogmo iz roda v rod v šolskih klopih ali na sedežih političnih organizacij: slovenstvo, današnje in jutrišnje slovenstvo je stopilo v odprt prostor in samo v odprtem prostoru se bo poslej lahko potrjevalo in osmišljalo. Pot je nakazana. Vse drugo pa je odvisno od nas. Od vsakogar izmed nas.

To je naša nova samobitnost. Življenje v soglasju z njo ni zmerom lahko. A prav je tako. Samo usoda, ki je neizbežnost, je resnična usoda. Knjiga našega življenja še ni izpisana do kraja, temeljito pa še spreminjamo slog, v katerem se zapisujemo vanjo.

OBJAVA

Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport naj starši svoje otroke, ki jih želijo v šolskem letu 1990/91 prešolati na gimnazijo, prijavijo takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 5. do 28. 2. 1990, ravnateljstvu Zvezne gimnazije in zvezne realne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so vsak dan od 7.30 do 16 ure, ob petkih do 13. ure. Ob prijavi za sprejem je treba ravnateljstvu predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

2. Sprejemne izpite bo treba prijavljenemu učencu opravljati le v izjemnih primerih in sicer iz slovenščine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sreda, 4. julija 1990.

3. Konec maja 1990 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.

4. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.

5. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. V tem primeru je priporočljiv razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pisмено na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof. -Janežič-Pl. 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

dv. sv. dr. Reginald Vospernik l.r., ravnatelj

VPISOVANJE

na dvojezični srednji in višji šoli za gospodarske poklice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu
bo od 5. do 28. februarja 1990.

Na izbiro so tri izobraževalne možnosti:

- 1-letna gospodinjstva šola
 - 3-letna strokovna šola za gospodarske poklice
 - 5-letna višja šola za gospodarske poklice z maturo.
- Pogoj za sprejem v vse tri tipe šol je uspešno zaključena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenščine.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po tel. št. 0 4253/343.

Formularje za vpis prejmete v šolski pisarni ali po pošti. Izpolnjene tiskovine oddajte na šoli najkasneje do 28. februarja 1990. Priložite polletno šolsko obvestilo v originalu ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Za sprejem v 3-letno strokovno šolo in v 5-letno višjo šolo je potreben pozitivno opravljen pedagoško-psihološki test, ki bo na šoli 4. julija 1990.

Vodstvo šole

Da ne bo zmede

Ugotavljam, da so v zadnjih dveh številkah SV (19. 1., 23. 1.) v zvezi z menoj navedene izjave, ki bi lahko tega ali onega bralca privedle do zmede. Zato objavljam v pojasnilo:

Izjava „Za Smolleja, ki je na volitvah za osnovni mandat na koroški listi zgubil proti mag. Zalki Kuchlingovi...“ (SV, 23. 1., str. 2) je napačna. Vedeti je treba, da so bile na kongresu

TRIBUNA BRALCEV

KEL (14. 1.) izvedene tri vrste volitev:

1. volil se je odbor KEL (za predsednika je bil izvoljen drž. posl. Karel Smolle);

2. volil se je glavni kandidat za manjšinski mandat v parlamentu (1. mesto - drž. posl. K. Smolle, 2. mesto - mag. Z. Kuchling, 3. mesto - mag. M. Pipp);

3. volili so se zastopniki za osnovni mandat na Koroški Zeleni listi. Pri tem mandatu ima KEL zagotovljenih 10 zastopnikov. V tem volilnem postopku je bilo treba voliti samo 7 kandidatov, ker smo prvi trije kandidati za manjšinski mandat bili že avtomatično izvoljeni tudi na tej listi. Torej sploh ni mogoče, da bi

bila jaz „zmagala“ proti Smolleju.

Kdo izmed teh 10 zastopnikov bo končno zavzel prvo mesto, bo določil novi odbor KEL. Za mojo osebo lahko izjavim, da to ne bom jaz.

mag. Zalka Kuchling

Pripomba uredništva: Kljub pismu Zalki Kuchlingove ugotovljamo, da so bile naše ugotovitve pravilne. V radijskem intervjuju

jih je potrdil tudi Karel Smolle, ko je dejal, da „smo izvolili za koroško osnovno listo, torej listo osnovnih mandatov, gospo Kuchlingovo, to mlado politično, morda bi že rekel, naslednico, ki se je začela pred dobrim letom aktivno vključevati predvsem v politično delo.“ Torej drži, da je Zalka Kuchling zbrala največ glasov in da si je v tem smislu pridobila tudi več zaupanja kot Smolle. K temu uspehu pa ji tudi to pot čestitamo!

od
vsepovsod

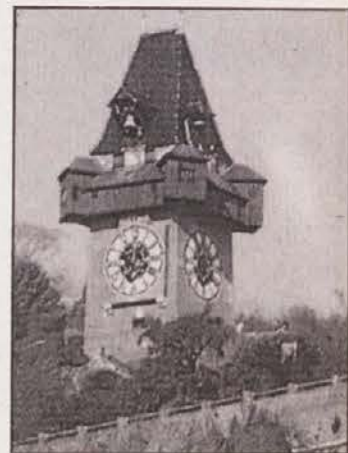
Bistvenosti...

Ko je po 51 letih vladanja preminil liechtensteinski knez, je dopisnik Financial Timesa v Londonu zapisal, da v deželi delujeta le dve stranki, ki pa se menda bistveno razlikujeta. Avtor neke druge knjige o zahodnoevropskih strankah je tem razlikam posvetil kar več strani. Dopisnik Financial Timesa pa je našel v bistvu enostavno razlago: ena stranka je „monarhistična, konservativna in za svobodni trg“, druga pa „konservativna, monarhistična in za svobodni trg“.

Onesnažena NDR

Vzhodnonemški časnik Beuern-Echo je objavil srhljive podatke o onesnaženosti NDR, Zrak, voda in zemlja so tako onesnaženi, da je ogrožen obstoj tretjine živali in rastlin, 37 odstotkov prebivalstva pa zastrupljajo nevarne količine žveplovega dioksida in prahu. Strupeni plini iz industrijskih objektov so poškodovali 45 odstotkov gozdov, 48 odstotkov rek in vodnih tokov je onesnaženih in nevarnih za okoliško floro in favno.

Najhuje je v Leipzigu in okolici, kjer je količina žveplovega dioksida trinajstkrat večja od državnega povprečja, ki je tako in tako že visoko; prahu pa je tam desetkrat več kot v drugih mestih. Leipzig je nenehno zavrt v gost smog, ki ga povzročajo termoelektrarne na premog. Te dajejo 80 odstotkov vse električne energije v državi.

Graški sejem nosilec trgovanja Vzhod-Zahod

Glavno mesto avstrijske zvezne dežele Štajerske, lokacija graškega sejma, koristi svojo neposredno bližino z industrijskimi conami v sosednjih državah. Iz leta v leto ima Graški mednarodni sejem več razstavljalcev in obiskovalcev. Ustanovitev Delovne skupnosti Alpe-Jadran, v katero je vključena tudi Štajerska, pa je pozitivni razvoj Graškega mednarodnega sejma še pospešila, tako da je to sejmsko mesto prevzelo ključno pozicijo v trgovanju med Vzhodom in Zahodom. To potrjujejo tudi poslovni podatki za leto 1989 ter sejmski koledar za leto 1990.

IVAN LUKAN

Predsednik Graškega mednarodnega sejma dipl. inž. dr. Alexander Götz ter direktor sejma dr. Gerd Novak sta na tiskovni konferenci pretekli četrtek predstavila najpomembnejše podatke za leto 1989. V tem letu je bilo okoli 5000 razstavljalcev in več kot 1,2 milijona obiskovalcev. Sejmska razstavna površina je bila koriščena 232 dni, sklenjen promet pa je znašal 123 milijonov šilingov ali 14 odstotkov več

kot leto poprej. V povprečju so investicije za modernizacijo sejmskih prostorov v zadnjih petih letih znašale po 17 milijonov šilingov. Pri tem je bilo poudarjeno, da graški mednarodni sejem ne prejema podpore iz javnih sredstev od mesta Gradec, ne od dežele Štajerske in tudi ne iz zveznih skladov.

Prvi letošnji sejem bo strokovna razstava za gradnjo stanovanjskih hiš od 8. do 11. februarja. Obsegala bo celotno področje gradbenega materiala in gradbenih elementov za novogradnje in

sanacije eno- in večdružinskih hiš.

Ob 16. do 18. marca 1990 bo na dopustniškem sejmu predstavitev domače in tuje turistične ponudbe, od 28. aprila do 6. maja 1990 pa bo sledil graški mednarodni spomladanski sejem, sejem blaga in vzorcev z vključenimi strokovnimi sejmi za gostinstvo, kmetijstvo in naložbene dobrine.

Sejmski vrh v letu 1990 bo brez dvoma „Technova international“ od 6. do 8. junija. Pri tem gre za sejem visoke tehnologije in inovacij, ki ga podpirajo tudi vse članice Delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Graški mednarodni jesenski sejem bo od 29. septembra do 7. oktobra, „Senior aktuell“, sejem za aktivno oblikovanje življenja pa od 9. do 11. novembra. Predbožični sejem daril in izdelkov ročne obrti od 1. do 9. decembra bo zaključil bogato ponudbo Graškega mednarodnega sejma v letu 1990.

Ljubitelji kritičnih besedil, oboževalci črnega humorja in na videz podlih podtikavanj, ki so značilna za pesmi avstrijske skupine Erste Allgemeine Verunsicherung, pozor! Za mesec marec je namreč napovedana nova LP-plošča skupine, ki spet ne bo poznala meja in tabujev. To zagotavlja že sam avtor besedil Thomas Spitzer, ki napoveduje celo brezobzirno obračun s politiki in lastniki ladij... Seveda pa bo kmalu za zidom nove plošče na sporedu tudi turneja skupine, ki jo bo privedla tudi na Koroško.

Slika: Mohar

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Naši smučarji v avstrijskem vrhu

Kot smo že napovedali, sta izredna smučarska talenta ŠD Šentjanž Danijel Užnik in Dunja Jamnig tekmovala za koroško reprezentanco na neuradnem avstrijskem prvenstvu šolarjev v Flachau. Predvsem Danijel Užnik pa je tam poskrbel za veliko presenečenje, saj je bilo pravzaprav pričakovati, da smučarji s Koroške ne bodo kos dosti močnejšim in bolj izkušenim tekmeccem iz Predarlške, Tirolske in Salzburške.

Toda že prvi dan je bil Danijel Užnik v prvem teku slalomske preizkušnje najhitrejši in si tako po nekoliko slabšem drugem teku v skupnem seštevku zagotovil izvrstno tretje mesto. Pa tudi Dunja Jamnig ni razočarala, saj je v svojem letniku zmagala, skupno pa zasedla šesto mesto. Še bolje pa sta se odrezali tekmovalki Pece, saj je Sabina Egger zmagala, Aleksandra Pernat pa je bila tretja.

Nekoliko slabše sta Danijel in Dunja odrezala v nedeljo na veleslalomu. Danijel je imel že v prvem teku smolo s

štartno številko, saj je moral kot drugi na še sveže zasneženo progo. Dunji Jamnig pa ta dan ni šlo, kljub temu pa je v kombinaciji slaloma in veleslaloma dosegla osmo mesto, Danijel pa je bil celo četrti. Kljub slabši uvrstitvi v nedeljo pa sta se Danijel Užnik in Dunja Jamnig predstavila kot obetavna smučarja, ki imata zdaj celo izgleda, da bosta kot člana avstrijske ekipe nastopala tudi na mednarodnih primerjalnih tekmah.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Šahovska naloga št.: 70

DIZDAREVIĆ – PORGO / Šibenik 1989

Po 25. potezah je na šahovnici nastala pozicija, ki je na diagramu. Beli ima pozicijsko prednost. Bela trdnjava na d7 je „zašla“ v črni tabor in v pomoč ji prihajata dama in skakač. Črni je v obrambo pozicije zaposlil tudi skakača, ki napada belo damo in trdnjavo na sedmi vrsti.

Kako je belemu, ki je na

Prva ekipa ŠK Dob vodi po prvem delu koroškega odbojarskega prvenstva s štirimi točkami prednosti pred Wolfsbergom, katerega so Dobljani tokrat le tesno ugnali s 3:2. Pripomniti pa je treba, da je trener in podajalec Lojze Opetnik skušal v tretjem in četrtem nizu dati priložnost tudi mlajšim igralcem. Zgubila pa je prva ekipa Doba: Hypu je podlegla z 1:3.

SŠZ in Obir izločena iz pokala

Tretje kolo v koroškem pokalu šahistov je za ekipo Slovenske športne zveze/Carimpex ter za SŠK „Obir“ pomenilo konec v tem tekmovanju.

Četverica SŠZ je v Beljaku proti tamkajšnjemu klubu Admira dosegla neodločen rezultat 2:2, toda izgubila je partiji na prvi in tretji deski, kar je pomenilo slovo od nadaljnega tekmovalja. Admira ni nastopila z najmoč-

nejšim moštvo – manjkal je npr. najmočnejši igralec Slovenec Marzi – tako da so slovenski šahisti predvideli celo možnosti za zmago. Po porazu Kovača na prvi deski je Alojz Gallob izenačil na 1:1, Gorazd Živkovič pa je – po nesrečnem porazu Franca Rulitza, ki bi lahko dosegel remi – osvojil drugo točko. Ker prva in tretja deska štejeta več kot druga in četrta, je Admira vstopila v četrto kolo.

Brez vsakih možnosti za zmago je SŠK „Obir“ iz Želzne Kaple nastopil proti lanskoletnemu pokalnemu prvaku SG RBB Wolfsberg. Kapelčani so tekmo izgubili z 0,5:3,5, edini neodločen rezultat je dosegel „legionar“ Jokovič.

Dvakrat Höfleher

Avstrijec Helmut Höfleher je dvojni zmagovalec smukov za svetovni pokal v francoskem Vald d' Iseru. V soboto je zmagal pred Skaardalom, včeraj pa kar pred štirimi Švicarji. Korošec Roman Rupp je bil včeraj šesti.

potezi, uspelo rešiti napadeni figuri in v nadaljevanju efek-

tno zmagati, je naloga reševalcev.

Rešitev naloge št.: 69

Polgarjeva ni pomislila na obrambo svojega kralja, temveč je kot strela z jasnega odigrala potezo 33.Dg7+!! Izredna žrtev dame, da se dirigira črnega kralja v šah bele trdnjave 33...Kg7: 34.Tff7+ Kh8 35.Th7+ Kg8 36.Tbg7 mat. Na 34...Kh6 pa sledi 35.Th7 mat. Prav zaradi omenjenih matnih slik se je črni vdal.

